

Протягом 18 років незалежності Україна, за даними з офіційних джерел, втратила 6 мільйонів населення, за неофіційною інформацією - близько 8 мільйонів. Усі збройні конфлікти на земній кулі за цей самий проміжок часу за людськими втратами далеко не дотягують до вищевказаних цифр. Де насправді йде війна? В Україні, проти українців...

РАДА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ

РІШЕННЯ

від 29 грудня 2009 року

Про стан соціально-демографічної ситуації, охорони здоров'я і ринку праці в Україні

Розглянувши комплекс проблем щодо соціально-демографічної ситуації, охорони здоров'я і ринку праці в державі, Рада національної безпеки і оборони України відзначає зростання загрозливих явищ та системних недоліків у цих сферах.

Проявом демографічної кризи стало погіршення майже всіх демографічних показників. Унаслідок зростання депопуляції, що триває з 1991 року, чисельність населення України скоротилася більш як на 6 млн. осіб.

Основними проблемами погіршення демографічної ситуації в Україні є зниження показника народжуваності і збільшення показника смертності, скорочення тривалості життя і загальне старіння населення. Названі тенденції вплинули на кількісно-якісний склад трудового потенціалу, продуктивність суспільної праці. Економічні та соціальні проблеми спричинили безробіття, поширення нелегальної трудової діяльності, зниження національного інтелектуального та освітнього потенціалу, значне розшарування населення за рівнем доходів.

Стан здоров'я населення України характеризується значною поширеністю хронічних хвороб та соціально небезпечних захворювань. Високими залишаються рівні інвалідності та смертності при короткій середній тривалості життя. На здоров'я і відтворення населення негативно впливають якісні показники життя, забруднення довкілля, незадовільні умови праці, поширення інфекційних і паразитарних захворювань, криза галузі медичного обслуговування, недостатній контроль за якістю та вживанням лікарських засобів і біологічно активних домішок, тютюнокуріння.

До погіршення стану здоров'я населення, збільшення нещасних випадків у побуті та на виробництві, руйнування сімей, духовної, моральної і фізичної деградації суспільства призводить надмірне вживання алкогольних напоїв, вживання наркотичних засобів, психотропних речовин, що згубно позначається й на демографічній ситуації.

Не сприяє розв'язанню проблем у сфері охорони здоров'я й відсутність належного

моніторингу за станом генофонду, рівнем популяційного імунітету населення, циркуляцією збудників інфекційних хвороб. Сучасна система охорони здоров'я в Україні спрямована більше на лікування, ніж на профілактику захворювань і пропаганду здорового способу життя. Як наслідок, за останні п'ять років кількість захворювань і смертність у більшості класів хвороб зростають.

На ринку праці протягом четвертого кварталу 2008 року та першого півріччя 2009 року спостерігалися такі негативні процеси, як вивільнення працівників, вимушене застосування на певний період роботи на умовах неповного робочого часу, часткове безробіття. Посилюється дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили у зв'язку зі скороченням кількості робочих місць.

Під впливом світової фінансової кризи рівень безробіття серед економічно активного населення у першому півріччі 2009 року зріс до 9,9 відсотка проти 6,4 відсотка у 2008 році. Чисельність незайнятих громадян, які перебувають на обліку в державній службі зайнятості, та які скористаються її послугами до кінця 2009 року, може збільшитися до 3,2 млн. осіб.

Наростання кризових явищ на національному ринку праці відбувається в результаті погіршення макроекономічної ситуації, скорочення обсягів вітчизняного виробництва, обумовлених впливом структурної, кон'юнктурної та інституційної кризи, звуженням можливостей створення нових робочих місць.

З огляду на наведене та враховуючи, що відповідно до статті 8 Закону України «Про основи національної безпеки України» збереження та зміцнення демографічного і трудових ресурсного потенціалу країни, подолання кризових демографічних процесів, створення ефективної системи відновлення фізичного і духовного здоров'я людини, реальне підвищення життєвого рівня населення, зокрема на основі зниження рівня безробіття, є одними з основних напрямів державної політики з питань національної безпеки, Рада національної безпеки і оборони України вирішила:

Кабінету Міністрів України:

- 1) забезпечити належне фінансування програм розвитку пріоритетних видів економічної діяльності;
- 2) сприяти створенню умов для дальшого розвитку малого і середнього підприємництва та вдосконалення законодавства з метою зменшення надмірного державного втручання у сферу підприємництва;
- 3) запровадити на основі щорічних вибіркового обстежень моніторинг внутрішньої трудової міграції та мобільності робочої сили;
- 4) розробити за участю Національної академії наук України прогностичні показники ринку праці за секторами економіки;

- 5) опрацювати питання щодо впровадження «сімейних» принципів оподаткування доходів фізичних осіб, надання сім'ям з двома і більше дітьми податкових пільг, розмір яких повинен збільшуватись з появою кожної наступної дитини;
- 6) забезпечити з урахуванням потреб регіональних ринків праці ефективну роботу щодо професійної орієнтації випускників загальноосвітніх навчальних закладів;
- 7) опрацювати питання щодо вдосконалення механізмів:
- ліцензування діяльності з надання освітніх послуг, зокрема під час визначення ліцензованих обсягів навчальних закладів, з метою забезпечення оперативного реагування на потреби ринку праці;
- працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснюється за державним замовленням. Розробити систему державних гарантій щодо надання таким випускникам першого робочого місця та забезпечити реалізацію цих гарантій;
- 8) забезпечити здійснення в установленому порядку заходів щодо оптимізації мережі професійно-технічних навчальних закладів відповідно до потреб ринку праці у кваліфікованих робітничих кадрах;
- 9) удосконалити систему стимулювання роботодавців щодо забезпечення молоді першим робочим місцем;
- 10) посилити контроль за додержанням роботодавцями законодавства про працю при вивільненні працівників у зв'язку зі змінами в організації виробництва і праці, а також при застосуванні умов режимів неповної зайнятості;
- 11) опрацювати питання щодо врегулювання діяльності посередницьких структур, які надають послуги з працевлаштування населення на внутрішньому ринку праці;
- 12) забезпечити даліше вдосконалення системи інформування громадян про стан ринку праці, можливості працевлаштування, вільні робочі місця (вакантні посади) та вимоги роботодавців до претендентів на заміщення вільних робочих місць (вакантних посад);
- 13) забезпечувати постійне оновлення медичних стандартів та клінічних протоколів надання медичної допомоги на основі доказової медицини;
- 14) забезпечувати через засоби масової інформації популяризацію сімейного способу життя, підвищення престижу материнства і батьківства;
- 15) протягом 2010 року:
- впроваджувати разом із соціальними партнерами антикризові заходи, спрямовані на

збереження існуючих та створення нових робочих місць;

забезпечити проведення консультацій з громадськістю з питань дальшого реформування системи охорони здоров'я та з урахуванням результатів таких консультацій розробити заходи щодо впровадження ефективної системи охорони здоров'я;

забезпечити проведення функціональної інвентаризації мережі державних лікувально-профілактичних закладів, у тому числі відомчого підпорядкування, з метою оптимізації використання їх потужностей відповідно до потреб населення, сприяти розвитку закладів охорони здоров'я різних форм власності;

розробити механізм взаємодії закладів охорони здоров'я з питань надання спеціалізованої медичної допомоги населенню;

вивчити питання щодо доцільності підпорядкування сільських амбулаторій та фельдшерсько-акушерських пунктів центральним районним та районним лікарням з метою поліпшення якості надання медичних послуг та фінансового забезпечення;

розробити засади державної політики у сфері новітніх біотехнологій, зокрема нанобіотехнологій, нанотоксикології, наномедицини, генної інженерії;

вжити заходів щодо створення науково-виробничих підприємств із виробництва сучасних імунобіологічних препаратів нового покоління;

забезпечити розроблення та затвердити єдиний класифікатор медичних послуг, забезпечити його впровадження в практичну діяльність закладів охорони здоров'я;

розробити концепцію розвитку медичного забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України, інших військових формувань, осіб начальницького та рядового складу правоохоронних органів, органів і підрозділів цивільного захисту, а також осіб, звільнених з їх числа, та ветеранів війни;

вжити заходів, спрямованих на підвищення рівня соціальної захищеності самотніх людей похилого віку, забезпечення їх необхідними засобами для підтримки активного способу життя і збереження здоров'я, удосконалення відповідної соціальної інфраструктури, орієнтованої на обслуговування таких людей;

розробити ефективні критерії відбору лікарських засобів, медичної техніки та виробів медичного призначення для закупівлі за державні кошти, впровадити дієвий механізм контролю за розподілом, застосуванням і рекламою таких засобів, техніки та виробів;

забезпечити вирішення питання щодо комплектування закладів охорони здоров'я, які надають первинну лікувально-профілактичну допомогу, перш за все у сільській місцевості, лікарями загальної практики/сімейними лікарями, а також щодо створення для них належних житлово-побутових умов;

забезпечити розроблення механізму державного стимулювання участі роботодавців в освітніх і наукових процесах, зокрема, оновленні навчально-матеріальної бази вищих та професійно-технічних навчальних закладів, організації стажування педагогічних працівників на виробництві та проходження практичного навчання учнів, слухачів і студентів;

забезпечити опрацювання та внесення на розгляд Президентіві України пропозицій щодо ратифікації Конвенції про правовий статус трудящих - мігрантів та членів їхніх сімей держав - учасниць Співдружності Незалежних Держав;

підготувати та внести в установленому порядку на розгляд Верховної Ради України законопроекти про:

внесення змін до Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного та соціального розвитку» (нова редакція);

загальнодержавну програму збереження і розвитку трудового потенціалу України до 2017 року;

професійний розвиток працівників;

захист прав пацієнтів;

вироби медичного призначення;

внесення змін до Закону України «Про лікарські засоби» щодо вдосконалення державного управління фармацевтичною галуззю та уточнення повноважень посадових осіб органів державного контролю за якістю лікарських засобів;

внесення змін до Закону України «Про зайнятість населення» щодо розширення переліку сфер, у яких можуть виконуватися загальнодержавні оплачувані громадські роботи;

16) відновити з 2010 року генетичний моніторинг в Україні;

17) розробити та затвердити до 1 квітня 2010 року Національний план дій з гігієни довкілля на 2010-2015 роки;

18) розробити до 1 липня 2010 року за участю Національної академії наук України систему прогнозу трудових ресурсів у державі та регіонах на період до 2020 року;

19) забезпечити за участю Академії медичних наук України проведення у 2010-2011 роках науково-дослідних робіт із вивчення причин смертності населення з урахуванням впливу регіональних аспектів;

20) забезпечити до 2011 року вдосконалення міжвідомчої інтегрованої мережі лабораторій для моніторингу і контролю за можливими загрозами біологічного та хімічного походження;

21) протягом 2010-2012 років:

забезпечити збалансування ринку освітніх послуг, зокрема щодо підготовки фахівців з вищою освітою за державним замовленням, з потребами регіональних ринків праці;

вжити заходів щодо вдосконалення кадрової політики у сфері охорони здоров'я, забезпечення дитячих закладів охорони здоров'я кваліфікованими кадрами, насамперед педіатрами, неонатологами, дитячими анестезіологами.

Голова Ради національної безпеки і оборони України В.ЮЩЕНКО

Секретар Ради національної безпеки і оборони України Р.БОГАТИРЬОВА